

REDAȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
noastră, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Seriozitate neîntrerunută în
primirea.
Manuscrisurile nu se
retrimit.
Inserate
se primesc la Administrație
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
- Viena la M. Dukas Nachf.,
- Max. Angenfeld & Emmerich Les-
- or, Heinrich Schalek, A. O.
- P. N. Nachf., Anton Oppelk,
- la Budapesta la A. V. Golber-
- ger, K. Stein Bernat, Iuliu Le-
- opold (VII) Krászobet-körut.
Prețul inserțiilor: o serie
pe săptămână pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
scăzute după tariful și invo-
ia. — RECLAME pe pagina
30 o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
-rile de Duminică 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
-rile de Duminică 6 fr. pe an.
Se primumă la toate cu-
ciile postale din țară și din
afară și la d-șii colecțiilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
cârgului nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 8 cor.
On dusul anului: Pe un an 2
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 8 cor. — Un oșez
plăz 10 bani. — Atât aboni-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 9.

Brașov, Joi 14 (27) Ianuarie

1910.

Pentru popor sau pentru cărturărire?
In ziarul nostru, într-un răstimp destul de scurt am tipărit două apeluri. Unul din Păgăraș și acela se adresa, *mai cu seamă*, către foștii bursieri, ca ei să dea cu dăruire pentru — fondul cultural al școalelor populare. Cellalt din Lugoj, și acesta se adresa, *aproape exclusiv*, către foștii bursieri, ca ei să dea o contribuție anuală oarecare, pentru — studii superioare în străinătate!

Până aci nimic extraordinar. Unul dintre colaboratorii noștri însă găsise între aceste două apeluri mai multe legături, decât aceia că ele amândouă se adresează către foștii bursieri, și amândouă au în vedere un scop cultural. Anume, cu o vorbă la aparență paradoxală: legătura de concurență.

Oricât de judicioase sunt de altfel celelalte observații ale colaboratorului nostru — în această privință greșește. Pe lângă asigurarea ce primim dela lugojenii (de sigur și colaboratorul nostru a găsit cel mult o concurență involuntară, iar nici decât una intențională!) că nu cunoșteau cellalt apel publicat de noi, chiar și natura lucrurilor, tendințele urmărite de cei ce au redactat apelurile, eschid orice bănuială de concurență. Cele două apeluri nu sunt îndreptate unul în potrivă celuilalt; din contră ele se — completează.

Fiind pusă odată chestia, nu ne mai putem opri la constatarea împăciuitoare de mai la deal. Trebuie să dăm un răspuns, cuprinzând punctele noastre de vedere, la întrebarea: pentru popor sau pentru cărturărire? E poate cea mai mare întrebare pe care o putem pune — iar dacă nu o punem noi, ni se impune ea! — în fața de dezvoltare, în care a ajuns toc mai acum viața noastră de popor!

Iată pe scurt răspunsul nostru.
1. Nu-i adevărat că un neam, — sau mai corect: o națiune — ar trebui să îngrijească întâi de trebuințele ei primitive și numai pe urmă de cele superioare. Câtă vreme recunoaștem diferența de clasă țărănească și clasă cultă — sau nu o recunoaștem, dar există — nu-i iertat să

neglijăm interesele și trebuințele uneia pentru a putea proteja cu atât mai mult interesele și trebuințele celeilalte. Mai cu seamă nu la noi românii, unde cele două clase muncesc și luptă pentru existență — ca neam sau ca individ, indiferent — în cea mai frumoasă armonie și solidaritate. Pe lângă armonia și solidaritatea asta, totdeauna când unul dă înainte câștigă și cellalt, când unul să întărește, o simte și cellalt!! Cât de mult am contribui pentru școalele populare, și chiar minuni dacă ar face acele școli, întru luminarea poporului — acest popor ar fi o energie latentă, câtă vreme nu va avea în frunte conducători luminați, cu vederi largi și cunoștințe solide, cum s-ar zice! Mai știi, poate de o mie de ori am contribuit mai mult pentru salvarea școalelor, crescându-ne un tânăr în străinătate, care pe urmă să agite, — ca și gazetar-cunoscător de limbile apusene, sau ca și politician cu legături în Austria, — opinia publică apuseană, și mai vărtos cea din Austria, în favorul nostru, — poate mai curând am salvat astfel școalele noastre populare, decât jertfind acum bani grei pentru ele, fără de a ști încă binișor ale cui vor fi ele? Spuneți nu-i așa? — Prin urmare întrebarea »pentru popor sau pentru cărturărire« la dreptul vorbind nici nu se poate pune ca o alternativă: pentru unii sau pentru ceilalți, ci: și pentru unii și pentru ceilalți!

2. Avem poate prea mari nădejdi în cultura inusită în străinătate?! — Nu e locul să discutăm aici importanța studiilor în străinătate. Nu ne apucăm de discuții. Facem o singură constatare: am putea așeza într-un singur dulap al Muzeului Național pe toți acei fruntași ai noștri, cari vorbesc bine de tot, dar absolut bine și ușor, limba germană sau cea franceză, ne mai amintind engleza, italiana, sau limbile slave de cari am avea poate mai mult lipsă!!! Numai cine a trăit câtva timp în viața noastră politică, așa modestă cum e, numai acela va înțelege cum se cade, de-a fost chiar numai un privitor care-și ia biletul cu cea mai pedantă regularitate, cât de mult suferim de mizeria aceasta: necunoaște-

rea limbilor străine. În special a celei germane! Noi, gazetarii, nu putem informa străinătatea, fiindcă n-avem cine să ne traducă articolele de informație în nemțește, în franțuzește, sau în, doamne iartă-ne, englezește de pildă. Ei, deputații sau alți fruntași politici, nu pot să ia parte la un congres internațional, nu pot să susțină legături cu partidele și cu bărbății de stat din Austria, fiindcă — nu bagatelizați, celelalte cauze ar fi mai ușor de înlăturat — întâi și întâi nu știu *nemțește* perfect. Repetăm: perfect; așa ca să nu rămâi în urmă, în spontaneitatea discuției diplomatice. Câți oameni de mare valoare ai noștri nu-și simt acest defect al lor, în cea mai mare măsură. Și cât de mult nu-și vor simți acest defect mai ales de-acum înainte, când legăturile noastre cu partidele și cu oamenii din Austria — ori cele nemțești, ori celelalte, în special cehii — vor deveni din ce în ce mai strânse. Nu exagerăm; slăbirea legăturilor noastre cu »Burgul« — a arhierilor sau a laicilor — o putem atribui lipsei de cunoștință a limbii germane. Dacă nu te simți de tot sigur în limba, pe care ai să o vorbești, ce-ți sfios în gândire și stângaci în purtare. Ce noroc, că măcar pentru a neînțelege cu slovacii, cu sârbii și cu șeșii, avem la îndămană limba maghiară...

Nu căutăm alte argumente pentru studiile, sau, mai la drept, pentru *completearea* studiilor, în apus. Ajunge acel unul: deprinderea perfectă în limbile străine, cu deosebire în limba germană!!

3. Bursele pentru străinătate sunt și ele o trebuință primitivă pentru cultura noastră. Primitivă, fiindcă n-avem până acum o singură bursă de felul acesta. Biserica sfântul Nicolae din Brașov dă câteva burse, dar numai pentru locali și pentru anumite cursuri. Bursa Papiu Harion din București se poate căpăta mai mult prin intervenții decât prin merite, și anul acesta parcă va fi confiscată. Și mai câteva burse dela consistorie. Va să zică se simte mult lipsa bursei pentru străinătate!

4. Lugojenii desigur plănuiesc să dea bursa — sau să fim optimiști: bursele — acelor cari au terminat studiile universi-

tare și pot pleca astfel în străinătate cu o pregătire oarecare și cu o vârstă mai chibzuită, oarecare.

5. Lugojenii — garanție sunt domnii Dr. Dobrin și Dr. Branisce, din fruntea mișcării, și cei *lineri* luați în comitetul inițiator — își vor cunoaște cu mult mai bine oamenii, cine și de cât e vrednic, decât forurile noastre *biurocratice*, cari sunt stăpâne peste »conferirea« de burse. Dânsii s'au mișcat mai mult prin lume, s'au întâlnit mai des cu oamenii și-i cunosc mai de aproape.

6. Apelul lugojenilor nu vrea să creze un fond și nu cere contribuții pe-o viață întreagă, numai pe câțiva ani. Sarcină prea mare nu va pune pe nimeni. Neamul nostru e cel mai darnic neam de pe fața pământului, dacă îi știi deschide punga! Va da și pentru fondul cultural și pentru studii în străinătate, deopotrivă!

Acestea sunt punctele noastre de vedere.

La rând e publicul, foștii bursieri. »Punctele lor de vedere« sunt de sigur singurele hotărâtoare.

Din partea noastră deschidem cu plăcere discuția asupra chestiei. Cu o singură condiție: să nu fie discuția numai de — vorbe!...

Viața politică.

Impresiile deputaților naționaliști. — Ședința de ieri. — Senatul în contra camerei. — Mărunțiguri. — Viitorul.

Un corespondent spune că petrecând mai multe ore în cercul deputaților naționaliști, aceștia i-au comunicat următoarele impresii ale lor:

„D-l deputat Vaida îmi observă, că de altfel păreri categorice nu se pot da în momentul de față, dat fiind că situația e absolut nelămurită. Peste noapte se pot împaca partidele ca să formeze o majoritate pentru noul guvern sau iarăși se pot certa cu toții sau se poate chiar să plece noul guvern. Și în genere nu ceiaze a spus

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Const. Cehan.

Călărașul.

Aleargă și aleargă și se strecoară peste câmpii o umbră, iar de oprit nu se oprește măcar o clipă.

Fugarul sforăie din greu; zăbalele le frământă între mâsele, pe nări ies aburii mereu. Pinteții îl sângerează în coaste del-doare; trupul se întinde tot mai mult, — cât colo sar bucățile de zăpadă zvârlite de fierul copitelor. O șoaptă, o rugă, din când în când se aude: »Hi! Vedeți! Hi! Murgul își ciulește urechile, pricepe glasul stăpânului, și scuturându-și spinarea, obosit, se întrecă cu Crivățul.

Ingrozitor mai văjăie vântul fără încetare! Și pe aceste meleaguri pustii, tipenie de om nu-i. Cât cuprinzi cu ochiul o liniște de moarte, un cimitir alb. Luna abia se vede dintre nouri deși. Călărașul de-abia poate ținea catea după stâlpii înalți de telegraf. Ce neastâmpărat e dorul lui, ce lung i-se pare drumul.
Crivățul, spulberă mormane de omăt

într'una, le troienează pe la coastele dealurilor, ori prin cotiturile râpilor.

Fulgii ating fața călărețului ascunsă în glugă, — unde îl ajung îl ard ca cu focul. Musteța-i e numai o promoroacă, degetele în mânuși îi sunt boacăne, — de abia poate struni frâul.

Dela o vreme simte ceva: îi trece un fior rece prin spate; frica îl furnică. Ideia aceasta par-că vrea să-l înghită, să-i întunece curajul. Vedenii urâte par-că vor să-l cuprindă, deodată își reculege voința. De ce să se teamă? Cruce de voinică! Asta-i rușine pentru un militar și mai ales gradat. El duce doar steagul regimentului la paradă. Mai rămâne să-și facă spaimă de umbră lui? Ah!... ce-or să zică acei de acasă? nu le-a scris; dacă ar fi știut că sosește... Ce noroc!... Noroc că l-a însărcinat don' căpitan să ducă un »ordin« la subprefectura; pe dânsul l-a știut cel mai vrednic. Asemenea gânduri îi trec repede prin minte.

Dar iată că ceva sticlește hăt departe. Strânge calul în chingi; pieptul i-se zbate, privirea-i pătrunzătoare urmărește dorul ce nu-și mai găsește astâmpăr în inima lui. E satul lui.

Mai are două dealuri și ajunge. Și gerul crapă pietrele și el nici nu-l simțește.

Dela hambarele boierești se aud câinii hămăind, pocnete de harapnice, răsunete de talange și buhale și o larmă de »Hăi! Hăi!«

Trece podul în galopul fugarului, face la stânga, sare de pe șea și-și lipește buzele cu înlocare de gâtul brunet al calului.

Iar moș Simion, la fereastră, stârșia urătura:

»Hopuri, hopuri, hopurate!
La mulți ani cu sănătate!«

-- Tu ești măi Ilie. I-ha!...

— Las' acū moș Simioane, mai zi o leacă din talangă. Drumețul începe cu glas dărdăit, iar privirea ochilor numai în lacrimi străbate prin stratul diamantal al ferestrei cât pumnul și vede: frații lui în cămășuici, desculți, descinși de curea, răs și nu-și mai găseac astâmpăr pe cupțor. Lângă hornul dat cu chindros, cu flori aproape primitive, stă pe laviță lângă masă, rătucu-său cu fața între mâni. În părte lângă icoana de hârtie aurită cu chipul lui sfântu Ilie arde lanpa de cinci focuri. Mămuca lui pregăti colacul pentru urător și câteva nuci din căușul plin. Focul radea în vatră iar oalele cu bucate sfârșiau lângă jărâtecul puternic.

— Da ce-o fi făcând în astăseară Ilie al mamei, măi Onofrei — zise bătrâna cu lacrimile în colțul ochilor.

— Hei! Hei! ca-n meliție, răspunse tatăl.

— O fi rău, vai de sufletul lui!..

— Apoi, măi muere, mai bine acu ca pe vremea mea când se prindea cu arcanul. Mai bine acu. E-hei, mai bine! Când mi-aduc și eu aminte.

— Bre mule, să hie cum o hi, tot nu-i ca în satul lui. Să hie el acum la noi cum ar mai juca Capra... Și-or să vie acugi flăcăii... și el nu-i... acu un an... o! Cu dusul polcuței șterse lacrimile ce acum o podidiră.

— Ian taci! Ia... glasul lui.

— Ți-se pare, bre omule.

Și bătrâna puse urechea la cerceveaua ferestrei și într'un țipet de bucurie abia putu zice: »Ei! e!«

— Ilie!

— Mămuca!

Sărutându-se rămaseră așa cuprinși..

— Rămâi Ilie, nu te duce în astă seară; e târziu dragul mămucai; ascultă ce spune mămuca.

— Ba mă duc. Ce-o zice don' căpi-

Héderváry, e important, ci ceia ce n-a spus: El e primul ministru care n-a întrebuit fraze patriotice ca „marile interese ale națiunii maghiare“, „sfânta constituție“, sau „înalte ordine de stat“. In chestia votului universal vedem că el nu acceptă nici proiectul lui Kristoffy, nici al lui Andrassy, și in tot cazul e partizanul unei reforme electorale pe bază largă.

Permiteți-mi o întrebare, întreprinș:

— Oare in ezitarea aceasta a lui Khuen-Héderváry de a spune față partizanul cărei reforme electorale este, nu se manifestă tendința șireată de a se pune bine cu toate partidele pentru a forma o majoritate provizorie, chemată să voteze apoi indemnitatea și toate proiectele de legi urgente?

— Nu se poate să tragi pe sfoară pe toți, căci apoi te tragi singur pe sfoară — primesc răspunsul.

Iusth a făcut o mare greșală — observă un domn deputat — cu eșirea sa violentă și ne la locul ei. Aproape toată furia opoziției s-a risipit in detalii și nu mai era după aceea animația și aprinderea așteptată pentru vre-o împotriviare față de noul guvern. De altfel atitudinea lui Iusth a desamăgit cele mai multe cercuri politice. Cutezanța lui place numai maghiarilor neciopliți, țărănilor din satul său Kecskemét, cari voesc totdeauna să dai la mir, dar nu se gândesc la vre-o operă pozitivă.

Despre șansele de durată ale noului guvern d-nii deputați spun, că nu este nimic sigur. In 24 de oare se poate răsturna orice combinație politică.

Deputații sași cred chiar că Khuen-Héderváry pregătește terenul pentru un guvern Tisza. Ceia ce e sigur e dizolvarea parlamentului.

Intr-un asemenea caz se naște întrebarea dacă românii pot spera că vor trimite mai mulți deputați in viitorul parlament. Profetii nu se pot face. E drept că actualul guvern, care va patrona nouile alegeri, nu va face uz de atâtea presiuni și corupții, dar asta nu are a face. Experiențele ne arată doar că și sub guvernele cele mai șoviniste, românii, sub teroarea administrativă și-au trimis deputații propuși in dieta țării.

D. Mihali s'a arătat foarte mulțumit despre rezultatul convorbirii ce a avut cu noul prim-ministru.

D-sa a obținut oare-cari amănunte asupra programului de guvernament al lui Hederváry, din cari reese, că noul cabinet va trata in mod mai li-

tan, ce-o zice in »ordin«. E ceva grabnic, mi-a spus să-l reped in astă noapte.

— Dă-te incolo Saftă. Pleacă măi băiete, fă-ți datoria de soldat. Inima de muere tot muere! zise hotărât bătrânul. Mănuca îl încheiă la manta iar un frate eu ochii la sabie i-o ține.

Ilie încalecă fugarul; cu toții îl petrecură pân' la poartă — și dispăru in noapte.

Aleargă și aleargă și se strecoară peste câmpii o umbră. Ese din marginea pădurii și murgul sforăie, sforăie din greu in goana ce parcă rupe pământul.

Nici in cer nici pe pământ nu se mai vede, un viscol amarnic a început. Urlete se aud din ce în ce mai bine. Fiarele i-au ajuns. Ca amețit călărașul ia carabina de pe umăr, trage câteva focuri. Răcnete de moarte se aud in noapte. Lupta începe, cartușele le-a isprăvit, sabia i-se rupe in mâni. Un lup se asvârle la pieptul lui Vede și-l înșacă. Lac de sânge pătează zăpada, amândoi se rostogolesc la pământ.

Și pe când șbiretele lui se răspândesc în aer după ajutor, când o dihanie îi rupe fața iar alta trupul, ca un fulger i-se strecoară pe dinaintea ochilor căsuța lui, cu toată viața, cu toată fericirea, cu bătrânii, cu tot ce a petrecut până acum.

Văjăie nebun furtuna și zăpada acopere și murgul și călărașul.

beral revendicările culturale, economice și politice ale naționalităților.

*

La ședința de ieri a camerei sala a fost mai goală, și spiritele mai potolite. Când a intrat guvernul n-a mai insultat nimeni. Conte Teleky Arvéd (*justhist*) a protestat energic in contra ingerinței casei magnaților in cercul de competență al casei deputaților. Casa magnaților n-a avut drept să ia la cunoștință autografele regale, până ce camera deputaților n-a adus hotărâre asupra lor.

Din partea kossuthiștilor Hoitsy s-a alăturat la votul de neîncredere al lui Iusth. (aplauze) Partidul său nu-l socotește de imparlamentar guvernul lui Hedervary, dar nici nu crede că-și va putea face majoritate la alegeri, cel mult prin un terorism nemai pomenit.

Hedervary răspunde oratorilor. — A venit să facă pace între coroană și națiune. Vatămă onoarea națiunii cel ce afirmă, că națiunea s-ar da învinsă prin terorism — ripostează cu emfază lui Hoitsy. Va lucra totdeauna pe față, să știe națiunea ce se întâmplă. In chestia băncii e rezervat, fiindcă așteaptă votul țării! Nu s'a imbulzit niciodată la guvern. Indată ce bărbații recunoscuți de patrioți îi țin locul, el pleacă. *Desfășură speranțele sale mari in reforma electorală.*

Andrassy arată însemnătatea reformei electorale față de chestia băncii. Hotărârea cu privire la bancă se poate schimba, dar in chestia reformei electorale ce s-a hotărât odată, hotărât rămâne. Face atente partidele să nu se joace cu exlexul. *Recunoaște că atitudinea lui Tisza a fost foarte corectă, și nu se sfiește să spună acuma, că el a greșit in contra lui Tisza.*

Héderváry: speră să fie Andrassy alături cu el, in curând.

M. Zboray anunță aderența popoarelor la votul de neîncredere. Destăinuiește niște abuzuri săvârșite de Lukács, când era president la loteria de clasă.

Dr. Teodor Mihali spune că partidul naționalităților atunci va da expresie atitudinii sale când va ști cu siguranță dacă guvernul vrea sincer introducerea votului universal, sau nu vrea. Un guvern, care aduce sufragiul universal poate spera sprijinul partidului naționalist.

*

In casa magnaților guvernul a fost primit cu aplauze. Intâi presidentul a protestat in contra atitudinii deputaților, cari au voit să rețină autografele regale. Tisza propune și magnații hotărăsc să se dea expresie publică acestui protest, și să se ia măsuri ca pentru viitor drepturile casei magnaților să nu fie jignite.

M. Károlyi (agrar) desaproabă guvernul pentru convenția cu România.

Mitropolitul Várossy găsește o jignire făcută catolicilor in faptul că la culte n-a fost numit un ministru catolic.

G. Vay și Fronay vorbesc vehement in contra guvernului, acuzându-l de o unealtă a Vienei și de demagog.

Ștefan Tisza, apără in o lungă vorbire intențiile lui Héderváry, dar combate — foarte amănunțit — principiile lui in chestia reformei electorale. Caută să arate că nici interesele dinastiei nu pretind votul universal! La sfârșit apelează la solidaritatea tuturor partidelor maghiare — fiindcă deosebirea între 48 și 67 azi nu mai există.

Héderváry: Pentru votul universal tocmai partidul lui Pronay a agitat mulțum. El s'a convins in Austria că sufragiul universal nu-i o primejdie. Lui Várossy îi făgăduiește satisfacție. Convenția cu România a rămas dela guvernul anterior...

*

(Prin telefon): Astăzi Hederváry a avut o lungă convorbire cu Tisza in chestia sufragiului universal.

— Presidentul Gál a zis: Intăele alegeri vor fi abia la toamnă, și după ele vor

urma repede altele, pe cari însă nu Hederváry le va conduce, ci altcineva din »Casina Națională«.

Situația în România.

— Un interviu. —

Spre orientarea cetitorilor noștri asupra celor ce se petrec in România, dăm acest caracteristic interviu. Cât e pentru cumpănirea faptelor reale, cetitorii noștri nu vor uita de sigur o singură clipă că in interviu răspunde unul din — opoziție!

Inversunata campanie ce poartă opoziția in contra liberalilor dela guvern a pus din nou in discuție întrebarea:

Cine va forma viitorul guvern: d-l Carp sau d-l Take Ionescu? Sau e posibil să avem un guvern de concentrare conservatoare? Și cum pentru realizarea acestui guvern se pune înainte numele d-lui general Manu, care continuă să se țină in rezervă față de junimiști, ne-am adresat fostului ministru conservator, solicitându-i un interviu asupra situației politice in general și asupra celei din partidul conservator in special.

— Am dori să cunoaștem, d-le general, părerea d-voastră asupra situației de azi a partidului conservator.

— »Părerea mea, ne spune d-l general Manu, e că partidul conservator e distrus din cauza ambițiilor, neînțelegerilor și intrigilor, cari l-au adus in situația in care se găsește astăzi. Impărțit, după cum îl știți, in grupări carpiște, cantacuziniste, takiste și chiar in prietini personali ai mei, — deși eu nu am căutat niciodată să fac bisericuțe, — astel divizat, partidul conservator nu ar putea lua răspunderea situației in cazul retragerii liberalilor«.

— Dar o împăcare între d-nii Carp și Take Ionescu nu o credeți cu puțință?

»Sa pare că nu, date fiind pe deoparte declarațiunile d-lui Carp dela Iași, care se arată inconciliabil, și pe de altă parte condițiunile pe cari le-ar pune d-l Take Ionescu in cazul tratării unei împăcări. Căci, eu cred că Take Ionescu, care s-a arătat in tot cazul mai conciliant decât d-l Carp, ar pune ca condițiune a împăcării să se asigure succesiunea șefiei partidului conservator după d-l Carp. Or, admiterii acestei condițiuni s-ar opune d-nii Marghiloman sau Filipescu, cari au și d-lor pretențiuni la șefie. Vedeți, dar, că o împăcare a elementelor conservatoare, acum cel puțin, nu pare cu puțință.«

— Nu vedeți, însă o soluție intr-un guvern de concentrare, sub președinția d-voastră?

— Mai întâi nu știu de ce aș discuta aceasta chestiune, când in mod oficial, nu mi s'a făcut nici o propunere nici din partea d-lui Take Ionescu și nici din cea a d-lui Carp. In ce privește factorul celălalt, M. Sa Regele nu mi-a dat nici o indicație in această privință. De altfel regele nostru nici nu are obiceiul să zdruncine guvernul pe care-l are, prin asemenea indicațiuni. Adevărul mai este că nici nu am văzut pe suveran de aproape un an de zile, așa încât in tot cazul nu mi-se putea da această indicație, chiar dacă intenția ar fi existat.

— Atunci care ar fi situația in cazul retragerii guvernului liberal?

— Dacă voiți, să facem o analiză a situației și să vedem ce ar face regele in cazul când liberalii s-ar retrage dela putere. Să se adreseze d-lui Carp ca să formeze guvernul? Dar d-l Carp, care nu reprezintă decât gruparea junimistă întărită prin elemente conservatoare, ar forma un guvern care ar însemna pentru țară un rău mai mare decât actualul guvern liberal și aceasta, pe lângă alte considerațiuni, și din acela al reputației de a guvernării, având in contra sa pe takisti și pe liberali. Și nu este de loc exclusă posibilitatea ca aceștia din urmă, odată in opoziție, să recurgă iarăși la mijloacele lor revoluționare pentru a răsturna guvernul Carp.

— Dar un guvern Take Ionescu...

— După părerea mea și d-l Take Ionescu are aceleași drepturi ca și d-l Carp ca să reclame puterea, deoarece partidul conservator-democrat, pe lângă că are de partea sa numărul, lucru dovedit prin alegeri, mai e întărit și cu elemente vechi conservatoare. Cu un guvern Take Ionescu poate că s-ar întâmpla același lucru ce s-ar petrece cu un guvern Carp.

— Atunci ce ar putea face regele?

— Să presupunem că M. Sa Regele s-ar gândi la un guvern de concentrare conservatoare mai ales că sunt precedente, cum a fost guvernul Th. Rossetti și guvernul general Florescu, și s-ar adresa, in cazul acesta, unuia dintre vechii

conservatori; s-ar adresa de pildă d-lui Gh. Cantacuzino, ori d-lui Th. Rossetti, ori chiar mie. Mai întâi nu știu dacă s-ar găsi omul care să primească răspunderea unei sarcine atât de grele. Dar admitând că din patriotism și dragoste pentru țară, ar primi să încerce realizarea apropierei tuturor elementelor conservatoare, — credeți oare că lucrul ar fi cu puțință, când nu există concurs și bunăvoință nici din partea carpiștilor și nici din partea aceia a takistilor? Eu cred că această concentrare ar fi greu, foarte greu de făcut și omul politic conservator care ar primi să realizeze, și-ar lua o mare și grea răspundere«.

*

— Atunci urmează să mai stea liberalii la putere?

— In tot cazul eu cred că liberalii vor rămânea la putere măcar până ce vor vota bugetele, ceia ce-i va duce până prin Martie. Și, in cazul acesta, poate că vor fi lăsați să mai guverneze până la toamnă, ca să-și completeze toate greșelile pe cari le-au făcut. Căci adevărul este, că guvernul liberal e o nenorocire pentru țara aceasta. Liberalii au răsculat țărani, au produs disordinea in biserică și acum, prin legie ce fac, vin să răsvrătească și pe muncitori. In loc să profite de faptul că nu are opoziție ca să facă legi bune, d-l Ionel Brătianu, deși eu personal l-am sfătuit să procedeze astfel, lucrează tocmai dimpotrivă. De altfel și in politica noastră externă d-l Brătianu par-că nu știe ce vrea. Care e linia d-sale de conduită, punctul d-sale de vedere, in politica noastră de afară? D-sa a făcut in această privință declarațiuni cari nu sunt permise unui om politic, după cum acum de curând a făcut gafa să ceară audiență la Papa, înainte de a fi primit de regele Italiei. Sau poate că regele nu era la Roma? Altfel nu-mi esplic această greșală.

— Și care credeți să fi fost rostul audienței la Papa?

— Eu nu cred să fi fost o vizită fără nici o semnificație și tare mi-e frică să nu aibă vre-o legătură favorabilă propagandei catolice in România. Dacă aceasta s-ar adevăra, nu ași găsi cuvinte ca să înfierz pe d-l Brătianu și să cer plecarea d-sale dela guvern cu o oră mai curând. Eu nu admit decât o singură religie de stat și sunt contra oricărei idei pentru o biserică unită, deoarece aceasta ne-ar slăbi țara.

*

In legătură cu politica noastră externă, d-l general Manu revenind iarăși la d-l Carp, ne spunea:

— De altfel și d-l Carp are obiceiul să facă declarațiuni pe cari, un om cu pretenții de a guvernării, chiar dacă le gândeste, nu trebuie să le spună. Ce au însemnat declarațiunile de la Viena asupra românilor din Macedonia și copilăria cu declarațiunile făcute deunăzi in Camera asupra românilor de peste hotare? Punctul acesta de vedere egoist al d-lui Carp nu-l pricep, după cum nu pricep pentru ce d-l Carp se răboiește cu slavismul. Părerea mea e, dimpotrivă, că slavii sunt un element necesar in Ungaria, deoarece, alături cu românii și celelalte naționalități, contrabalansează influența acțiunii maghiare. Și ce e mai însemnat, iarăși declarația d-lui Carp in contra episcopului de Roman? Ce ar fi putut să facă d-l Carp episcopului, dacă d-sa era la guvern? Declarațiuni de felul acestora sunt greșeli pentru un om politic.

— Dar care e părerea d-voastră asupra cazului cu episcopul de Roman?

— Eu cred că, in ce privește necanonicitatea legii, episcopul de Roman a avut dreptate și, in această parte a memoriului său, îl aprob. Găsesc, însă, că merge prea departe, că prea duce lucrurile la extrem; ar putea s-o lase mai moale. Să i se asigure modificarea legii sinodale in chiar actuala sesiune parlamentară și, pe baza acestei promisiuni, ar trebui să primească împăcarea și să revină in Sinod. Aceasta ar fi, după părerea mea, soluția crizei din biserică. Că va fi dat in judecată, aceasta nu o cred.

— In lumea politică se spune că se opune regele.

— Fie pentru că se opune regele, fie că s-ar înăspri lucrurile, nu cred că va fi dat in judecată. In cazul însă, când ar fi judecat, nu vor putea face parte dintre judecători nici cei doi mitropoliți, nici arhierul Calistrat și nici episcopul Dionisie al Buzăului. Nu știu, însă, dacă cei cari vor rămânea să judece vor fi cunoscând lucrurile așa de bine, încât să se poată pronunța in cunoștință de cauză.

— Dar in cazul acesta, carpiștii cer și darea in judecată a episcopului Dionisie.

— Nu văd pentru ce s-ar face acea-

sta și ce legătură ar putea avea cu măsura în contra episcopului de Roman. O soluție pacinică ar fi, însă, de dorit, ori cât de îndrăzneț, a fost gestul episcopului de Roman, care, mi se pare mie, a mers prea departe cu anatimizarea.

Înainte de a termina convorbirea, am cerut d-lui general Manu părerea d-sale asupra rezultatului alegerii de la Iași.

— Rezultatul de la Iași nu mă surprinde; eu credeam chiar că Lascar va fi ales de la primul scrutin. Voturile ce i s-au dat au, după mine, următoarea explicație: voturile acestea au fost ca un fel de protestare a alegătorilor ieșeni în contra atitudinii pe care o au azi conservatorii ceilalți din Iași față de un fost primar sub trecutul regim conservator. Când erau conservatorii la putere și Lascar funcționa ca primar, domnul Greceanu și ceilalți conservatori îl ridicau în slava cerului și-l prezentau pe Lascar ca pe cel mai bun primar. Aceiași oameni astăzi îi batjocuresc. Alegătorii se vor fi întrebat atunci cu drept cuvânt: dacă Lascar nu e bun azi și când a rămas același, pentru ce l-ați lăudat când lupta alături cu d-voastră? Așa fiind, ca condescendență pentru fostul lor primar și ca protestare în contra batjocurilor ce i se aduc azi de foștii săi tovarăși, alegătorii ieșeni i-au dat voturile. Și, apoi, alegătorii au mai înțeles să dea voturile lor unui român și nu unui străin, căci, mi se pare, că d-l Meissner e străin, german, dacă nu mă înșel. Eu cunosc bine alegătorii acestui colegiu ieșan, căci m-au ales în opozițiune și le sunt și azi recunoscători. Bădărău a jucat în alegerea mea un rol foarte important și am fost ales cu concursul său, având și pe acel al d-lui Greceanu și ceilalți conservatori.

Afurisirea din sf. Sinod al României.

Eri dimineața a avut loc ședința de redeschidere a Sinodului. Întreaga ședință a fost consacrată pentru rezolvirea conflictului din biserică. Toți membrii Sinodului au participat la această ședință.

Într-o complexă liniște, foarte calm, episcopul de Roman a luat cuvântul.

»Mi-ați trimis un avertisment, spune prelatul prelat, l-am primit, dar nu voi ține seamă de dânsul. Eu n-am lucrat cu nimica contra bisericii, ca să mi se trimească un astfel de avertisment. Ați dorit prezența mea aici în Sinod, iată-mă că am venit. Sunt dator de-a răspunde la câteva din acuzațiile ce mi s-au adus prin avertisment.»

Aci începe să răspundă punct cu punct la toate acuzațiile din avertisment.

»Prin acel avertisment, spune episcopul de Roman, mi s-a adus acuzația că eu aș fi acela care a adus vrajba în biserică. Aceasta nu este adevărat. Eu din contra am căutat să mențin pacea în biserică, luptând contra modificărilor aduse legii sinodale, căci prevedeam că odată aduse acele modificări, pacea nu va mai fi în biserică. Mi s-a adus iarăși acuzația că de ce nu pomenesc numele I. P. S. mitropolitul Moldovei. Aceasta este adevărat. N-am pomenit numele mitropolitului Moldovei și nici nu-l voi pomeni încă timp cât se află sub afurisire. În privința aceluia ce cred eu despre legea sinodală și a celor ce doresc eu să se facă, am arătat cu ocaziunea deschiderii Sinodului în sesiunea de Octomvrie pre-am și în răspunsul dat invitației de a participa la deschiderea Consistoriului bisericesc, așa că nu voi mai stărui asupra lor.»

Ducă cuvântarea ținută și explicațiile date, episcopul de Roman a voit să părăsească ședința.

D-l ministru Haret i-a interzis să plece din ședință și a intervenit pe lângă ceilalți prelați de a-l reține în sală.

După dorința d-lui ministru, toți membrii Sinodului au făcut cerc în jurul episcopului de Roman, astfel că acesta se afla în imposibilitate de a părăsi sala. D-l Haret a spus că este convins că episcopul de Roman, care este un om bun la suflet și care dorește binele bisericii, avea cu totul alte idei despre actuala lege sinodală, dar că pasul ce-a făcut, i-a fost sugerat de persoanele din anturajul său.

Demonstrează apoi punct cu punct, articole din consistoriul superior bisericesc și explică episcopului de Roman, că această instituțiune are un caracter pur consultativ și că nu atinge de loc atribuțiile Sf. Sinod.

Dar afară de aceste, spune d-l ministru, membrii Sinodului și-au promis, eu de asemenea și-am promis, că vom modi-

fica această lege, dacă după aplicare nu va da rezultatele pe cari le-am sperat.

Mai mult chiar, se află la sumarul ședințelor sinodale, o hotărâre scrisă de mine, prin care se promite o modificare cât mai curând, a legii sinodale și care este semnată de ambii mitropoliți și de toți membrii Sinodului.

— Ce vrei, spune ce vrei, îl întreabă d-l ministru Haret, și eu îți promit că voi satisface.

Formulează în scris dorința prea sfintei tale, și dă-mi-o incoace să vedem și noi ce dorești.

Noi toți voim pace și dorim să înceteze spectacolul acesta atât de dureros pentru biserică.

Episcopul de Roman a răspuns: »

»Declar cu toată sinceritatea că, părerile ce le am de actuala lege sinodală, le am din propria mea convingere și nu mi au fost sugerate de nimeni. Sunt întrebare ce eu doresc eu. Răspunsul este foarte simplu. Nu vreau ca biserica noastră să fie îndreptată pe căi greșite. Vreau ca să rămâie și pe viitor, pe bazele ei dogmatice și canonice. De aceea am venit aici, încheie episcopul de Roman, ca să găsim un mijloc de împăcare.

În urma cuvântării episcopului de Roman, mitropolitul primat suspendă ședința.

După propunerea d-lui Haret, s-a înlocuit un formular, și a fost dat episcopului de Roman, să-l semneze. Prin acel formular, se spune că episcopul de Roman să renunțe la hotărârea sa, iar Sinodul își ia angajamentul să modifice legea. Episcopul de Roman, a luat formularul și nu l-a iscălit, spunând că va medita asupra lui.

În urmă, după dorința tuturor, a rămas, ca în ședința de Mercuri, episcopul de Roman să vie cu un formular iscălit și conceput de dânsul.

STIRI.

— 13 Ianuarie v.

Reprezentarea proporțională. Cetim în o corespondență din Paris următoarele despre acest sistem de vot, anume ca deputații să fie aleși de fiecare clasă socială (măestri, funcționari, literați etc.) separat, conform proporției numerice:

În lumea politică, chestia reformei electorale tot mai agită toate partidele, și în deosebi pe cei interesați. Se pare însă că proiectul *reprezentării proporționale* va rămânea definitiv înmormântat, cel puțin pentru alegerile cari bat la ușă, rămânând ca desgroparea să se facă, în viitoarea sesiune; și atunci poate va eși din mormânt și va intra într'altul. — Promotorul mișcării, d. Charles Benoist, urmează fără preget propaganda.

Teoreticianul din »*La brise de l'Etat moderne*» văzând că primul ministru refuză aplicarea sistemului la apropiatele alegeri, s'a gândit câteva clipe să capete măcar experimentarea lui în departamentul Senei. De data asta însă, s'a lovit de opoziția aleșilor la acest departament, cari, convocați pentru a se rosti asupra propunerii, au declarat fățiș că se opun formal la admiterea ei intru cât nu le vine la socoteală rolul de »*deputés d'essai*!»

D-l Charles Benoist și-a retras deci și acest proiect, gândindu-se, de sigur cu amărăciune, la Anglia, unde sistemul legisferării experimentale a devenit obicei, și unde n'ar fi întimplat greutățile pe cari i le pun în cale colegii săi din camera franceză, — părându-i rău totodată că nu s'a născut... englez.

D-l Benoist e fără noroc.

Masa studenților, Cluj. Primul spre publicare acest concurs: Pentru conferința a 16 locuri libere la *masa studenților academici din Cluj* sunt de a se înainta petițiile până la 28 Ianuarie 1910 la adresa d-lui rector al mesei stud. Eugen P. Păcurariu, Cluj, Jókai u. 6 sz. Petițiile au să fie instruite cu următoarele acte: 1. Indice sau atestat de maturitate; 2. atestat despre starea materială proprie și a părinților, precum și despre numărul membrilor familiei; 3. declarație dacă au vre-un stipendiu sau nu. Beneficiații din semestrul I. al anului școlastic curent vor avea preferință, încât vor dovedi sporul în studii. — *Direcțiunea »Economului».*

Pentru loteria de fete din Arad, cum aflăm cu plăcere a făcut o colecție de prețioase obiecte și d-na Elena Săbădeanu, președinta de onoare a »Reun. Femeilor rom. din Brașov». Lista obiectelor este: 1 milion de d-na Elena A. Popovici; 1 cămașă țărănească din comuna Bran (comit. Făgăraș) de d-na Tini Dr. Mănoiu; 1 sort cu motive românești de d-na Maria Burduboiu; 1 ștergar țărănesc dela d-na preoteasă Aurelia Nan, Râșnov; 1 ștergar dela preot. Aurelia Nan, Râșnov; 1 ștergar țărănesc dela d-na Ana Cristoloveanu, Râșnov; 1 frumos pompadur cu motive românești dela d-șoara Marioara Maximilian din Brașovul-vechiu; 1 ștergar țărănesc dela d-șoara Silvia Francu din Cetea; 1 ștergar țărănesc și o periniță dela d-șoara Aurelia Goia, Sohodol (Câmpeni); 1 păpușe în costum românesc, port din Râșnov, comit. Brașov, dela d-na Elena Săbădeanu; 1 milion cu motive românești dela d-na Elena Săbădeanu.

Locale. La spitalul civil din loc s'au făcut cu totul în anul trecut 818 operațiuni. 643 dintre cei operați au fost narcotizați cu chloroform, iar ceilalți anesteziati. Din cele 818 operațiuni, 15 s'au sfârșit cu moarte, iar în celelalte cazuri cei operați parte s'au vindecat cu totul, parte li-s-a ușurat morbul, așa că au fost concediați. Din statistica bolnavilor, cari s'au supus la operațiuni mai mari, din 129 pacienți, 113 s'au vindecat, la 7 inși li-s'a ușurat morbul, 2 au rămas nevindecați, iar 7 au murit.

Adunarea fondurilor din Năsăud s'a ținut în 10 Ian. după programul publicat. S'au luat tot aceleași hotărâri ca și în prima adunare. Membru în comisiunea adm. a fost ales în locul regretatului G. Domide d-l Dr. Paul Tanco, prof. gimn. în pens

Dieta din Boemia va fi convocată la o sesiune de două săptămâni pentru ziua de 1 Febr. a. c. Se vorbește că comisiunea național-politică va fi declarată în permanență și că aceste comisiuni li vor fi produte toate chestiunile naționale. Prin acest mijloc guvernul voiește să asigure dietei posibilitatea de a desvolta o activitate rodnică. Cercurile politice cehe cred că situația e atât de bună, încât presupun cu siguranță că parlamentul va fi convocat pentru finea lunei lui Febr.

Biblioteca Academiei Române. În anul 1909 s'au consultat 10.583 volume și broșuri tipărite, de cătră 29.797 cetitori; 2435 manuscrise, 25.231 documente, 593 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 1428 cetitori.

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în acest an cu 5751 volume și broșuri, 2382 numere de reviste române, 2205 reviste străine, 19 atlase și hărți, 375 stampe și portrete, 246 volume manuscrise, 2981 documente, 589 fotografii, 6 albumuri, 10.276 foi volante. 8 note muzicale și 11 medalii.

O nouă descoperire științifică. »Lokal-anzeiger» aduce știrea că inginerul Ștefan Bocnkow, din Budapesta, a inventat o pilă de o putere extraordinară și care e chemată să revoluționeze industria electrică. O baterie compusă din trei elemente a căror dimensiune nu trece cea a unei cutii de țigări a fost de ajuns ca să acționeze un automobil de o putere de patru cai, cu o viteză de 8 kilometri pe oră. Același baterie a făcut să funcționeze o lampă în formă de arc. Descoperirea e în adevăr miraculoasă, dar confirmarea definitivă a acestei noutăți senzaționale nu s'a făcut până azi.

O demonstrație diplomatică. Plecarea neașteptată a colonelului rus Matuschenko, atașat militar în Viena, a produs mare senzație. Plecarea se aduce în legătură cu arrestarea unui suboficer, care fusese din arsenal mai multe planuri de mobilizare, pentru a le vinde unei puteri străine. Cu ocazia balului dela curte M. S. Împăratul n'a dat atașatului rus amintit nici cea mai minimală atenție.

Prințul George al Sârbiei a grijă ca lumea să se ocupe cu nou de el. La un bal dat de directorul monopoliilor, la care a luat parte și prințul George, acesta a încercat să deie afară dela bal pe consulul general sârbesc din Budapesta, Ion Kristici, ceace nu i-a succes, căci nici consulul n'a voit să părăsească balul și nici garda n'a voit să facă pe voia prințului. Un consiliu de miniștri, care s'a ocupat cu această afacere, a decis să propună regelui Petru ca prințul să fie depărtat din țară.

Monopolul chibriturilor. Guvernul a terminat lucrările preparative pentru introducerea monopolului chibriturilor. Ce privește despăgubirea fabricelor de chibri-

turi existente s'a acceptat un nou sistem și anume, guvernul se va pune în legături directe cu fiecare fabrică, căutând să se înțeleagă asupra sumei de despăgubire.

Din diplomația internațională. Cu expresul Orient dela 4 (17) Februarie va sosi în București o misiune specială însărcinată a notifica regelui suirea pe tron a regelui Albert al Belgiei. Ea se compune din contele Adolf de Limbourg-Stirum, deputat, șef al misiunii; locotenentul Van der Straten-Ponthovy, sublocotenentul Terlinden și baronul de Tram, atașat de legățiune.

Liga Culturală va da Vineri 28 Ianuarie un mare festival. D. N. Iorga, secretarul general al Ligei va ține o conferință. Vor urma frumoase coruri și bucăți corale, iar artiștii ai Teatrului Național își vor da prețiosul concurs. Serbarea se dă în folosul Ligei.

Viriliștii români în comitatul Bistrița-Năsăud. Dr. Dem. Ciuta, Dr. Pahone, adv., Virgil Șotropa, profesor, Dr. Ioan Malaiu, Dr. George Linul, Grigorie Pletosu, prot., Victor Onișor, Dr. Dionisiu Login, adv., Mihail Făgărășan prot., Dr. Gavril Tripon, Dr. Nicolae Hanganuț, medic, Alexandru Frank, Iulian Marțian, dir. de bancă, Gavril Vertic, Dr. Al. German, medic, Dr. Leon Scridon, adv., Dr. Simion Pop, Dr. Iulian Pop, avocat, Dr. Alexiu Davidu, Ieronim Slăvoacă.

»Căldarul Minervei« cunoscut ca cel mai frumos și c-un cuprins valoros și bogat, cu o mulțime de ilustrațiuni perfecte, a sosit la Librăria »Gazetei«. Prețul 1.25 fileri, plus 10 fileri porto.

»In cancelaria advocațională Dr. Romul Boila, Diciosănmărtin, află aplicare momentană un candidat de avocat«.

Bibliografie.

În editura tipografiei »Carmen« Petru P. Barițiu din Cluj, a apărut »*Dela noi din sat*«, în care părintele Vasile B. Muntenescu din Solovăstru își adună câteva din imprăștiatele d-sale poezii. Venitul curat al acestei broșuri e menit să ajute cât de puțin pe *credincioșii din Solovăstru, cari pentru a-și putea zidi o nouă biserică au primit de bună voie un arunc de 31.000 cor.* În prefață părintele Muntenescu cere sprijinul celor cu trageră de inimă. Prețul 50 bani.

»*Luceafărul*« Nr. 2 cu următorul sumar bogat și variat: I. Agărbiceanu, O amintire: Sluga nostru Culița. Victor Eftimiu, Cântec pentru Lydia: Când ai plecat... De-o filă... (poezii). Oct. C. Tăslăuanu, Crestături în lemn (Albumul d-lui Comșa). Vidu Rusmin: Cu gândurile (poezie). Em. Gârleanu: Într'un cimitir. G. Bogdan-Duică: Poetul P. Cerna. M. P.: Atâtea visuri (poezie). Poporanismul: O anchetă literară. — Răspunsurile d-lor: Mihail Sadoveanu și Marin Simionescu-Râmnicăneanu. Maria Cuntășan: Cântec (poezie). A. Cotruș: O, mergi departe... (poezie). T. Codru: † Ioan Russu-Șirianu. Anonymus: Notițe cu creionul: Postum. Cronică: † Demetru Marcu (O. C. T.). O izbândă a științei românești (Aurel Dobrescu). Din Sibiu (T.). Alcoolismul. Casă de editură (T.). O nouă culegere (e) Folclor (e) Șezătorile »Societății scriitorilor români« (T.). Conferințe și serate aranjate de Asociație la Brașov (C. L.). Știri. Poșta Redacției. — Bibliografie. Ilustrațiuni: 21 de obiecte din Albumul d-lui Comșa, reprezentând crestături în lemn făcute de țărani români. † Ioan Russu-Șirianu. † Demetru Marcu.

— I. Voikell, prof. universitar, Lipsca »Arta, morala și cultura«, traducere autorizată de Horia Petra-Petrescu. Tipografia A. Mureșianu. Prețul 45 bani, plus porto

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

en celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Dela librăria „GAZ. TEI“ Braşov se pot procura următoarele cărţi

(La cărţile aici înşirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăţie.)

Bărsan: „Visuri de noroc“ . . . Cor.	2.—
Cioflec: „Doamne ajutăne“ . . .	1.50
Alexandrescu: „Versuri şi proză“ . . .	1.25
Bolintineanu D.: „Opere compl.“ . . .	1.50
Creangă: „Opere complete“ . . .	1.50
Beldiceanu: „Chipuri de la mahală“ . . .	1.50
Eminescu: „Literatura populară“ . . .	1.50
„Geniu pustiu“ . . .	2.—
„Serieri politice şi literare“ . . .	2.—
Filimon: „Ciocoi vechi şi noi“ . . .	1.50
Negruzii: „Opere complete“ . . .	1.50
Cunţan Maria: „Poezii“ . . .	1.25
Chendi Ilarie: „Preludii“ . . .	2.50
„Fragmente“ . . .	2.50
Grigorovitză: „Chipuri şi graiuri din Bucovina“ . . .	2.50
Iodoş Constanţa „Frumos“ . . .	1.50
Iorga: „Istoria Românilor în chipuri şi icoane“ . . .	2.50
„Gânduri şi sfaturi“ . . .	1.50
„Neamul românesc în Bucovina“ . . .	1.50
„Cavinte adevărate“ . . .	2.50
„Sate şi mănăstiri“ . . .	2.50
S. Nădejde: „Robia Banului“ . . .	2.—
„Patimi“ . . .	2.—
Speranţa: Teatru sătesc „Mireasa“ . . .	—50
„Curcanii“ . . .	—50
„Lângă Pământ“ . . .	—50
Odobescu: „Opere complete“ . . .	1.50
Lăzărescu: „Teatru de şcoală“ . . .	1.—
Slavici: „Manea“ . . .	2.50
A. O. Maior: „Biblioteca copiilor“ vol. I. şi II. a . . .	1.60
Elena Farago: „Versuri“ . . .	1.50
Bolcaş: „Năvăliri barbare“ . . .	1.—
Ciocărlan: „Traiul nostru“ . . .	1.50
Iosif St. O.: „Credinţa“ . . .	1.50
Iules Brun: „Moşneagul dela munte“ . . .	1.50
Coşbuc: „Fire de tort“ . . .	2.50
„Povestea unei coroane de oţel“ . . .	1.50
„Saconţala“ Traducere liberă după Calidasa . . .	5.—
„Cântec de vitejie“ . . .	1.—
Cujbă: „Povestiri din copilărie“ . . .	2.—
Caragiali: „Note şi schiţe“ . . .	2.—
Al. Florini: „Poveşti populare“ . . .	2.—

Cursul la bursa din Viena.
Din 25 Ianuarie n. 1910.

Renta ung. de aur 4%	113 95
Renta de oroné ung. 4%	92 40
Imp. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 25
Imp. căl. fer. ung. în argint 4%	93 45
Bonuri rurale croate-slavoane	94 —
oepr. ung. cu premii	216 25
Resuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	156 —
Linia de hârtie austr. 4 1/10	95 10
Rinta de argint austr. 4 1/10	95 10
Renta de aur austr. 4%	117 30
Renta de corone austr. 4%	95 10
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 25
şosuri din 1860	67.25
Acţi de-ale Băncii ung. de credit	789.50
Acţi de-ale Băncii austr. de credit	674.50
Acţi de-ale Băncii austro-ang.	1776 —
Lapleondori	19 10
Nărci imperiale germane	117 52
Mondon vista	240 47

Cursul pietei Braşov.
Din 26 Ianuarie n. 1910

Bancnote rom. Cump.	18 78	Vend.	18 86
Argint român	18 70		18 80
Lire turcesc	21 50		21 82
Sers. fonc. Albine 5% 100.—			2.18
Ruble Rusesc	253.50		255 —
Napoleondori	19.06		16.5
Osibem	11.20		11.61
Mărci germane	117.—		11.11

Publicaţiune.

Subscrisul aduc la cunoştinţa On public, că pun spre vânzare din mână liberă, casa sub Nr. 580 din Zărneşti, pe care nu este întabulată nici o datorie; foaia de posesiune din Zărneşti Nr. 2970, precum şi 11 părţile de pământ. De casă se mai ţine o grădină în mărime de 401 st □ plantată cu pomi roditori aproximativ 80.

Doritorii de a cumpăra să pot informa numai dela proprietar.

Bolesch Heinrich,
notar comunal în Ghimbav.]

Publicaţiune.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de canalizare dela şcolăle centrale gr. or. române din Braşov, se va ţinea Sămbătă în 6/19 Februarie 1910 la 4 oare după amiază în cancelaria Eforiei licitaţiune cu oferte închise.

Planurile şi condiţiunile să pot vedea în cancelaria Eforiei şcolare în fiecare zi de lucru în oarele de birou dela 9—12 a. m. şi dela 3—5 p. m.

Oferenţii îşi vor înainta ofertele lor închise şi provăzute cu un vadiu de 10% până cel mai târziu în 6/19 Februarie 1910 la 4 oare p. m. Ofertele înaintate mai târziu şi supraofertele nu se iau în considerare.

Braşov, în 9/22 Ian. 1910.

Eforia şcolălelor centrale gr. or. rom. Braşov. (1—5)

Publicaţiune.

În nemijlocita apropiere a oraşului Sepsî Szent-György — a gării şi a herghieliei de armăsari — se atla de vânzare sau arândare sub Nr. cărţi funduare 558—180 holde catastrale şi anume: 33 holde fânaţă şi 147 holde arătură. Povară asupra moşiei este 50,000 coroane cu amortizare de 3 1/3%.

Se poate cumpăra şi în parcele de 90—90 holde sau şi lua în arândă. Este acomodată moşia şi pentru o lăptărie sistematică.

Informaţiuni se pot căpăta la dl notar Gazda Gabor în Magyar-Borza şi Dl Bálint Dénes, curator orfanal la scdria orfanală în Szepsî-Szent-György. (1—3)

„Romana“

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi aplicaţia dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colona în 5 figuri. Descrie şi explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală. Cu-o înroducere („în loc de prefaţă“), de Turarul din Dumbrău Popa. — Tipografia Aurei Mureşianu, Braşov 1908.

Broşura este în quart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei côle de note (musica „Romanei“ cu explicări) şi posta numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Se caută de închiriat

lângă Băile de abur o odaie mare şi 2 mici în carte, pentru a aşeza un motor cu putere de 1 1/2 cal pentru fabricarea de maşini de cusut.

Informaţiuni la administraţia „Gazetei“. (891.1—3)

ANUNCIURI

(insertiuni şi recl.)

sunt a se adresa subscrisorilor administraţiunii. În cazul publicării unui enunciu mai mult de odată se face soldământul care creşce cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administra. Gazetei Trans.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Voiajor,

care se pricepe bine în resortul maşinelor de economie şi posedă limbile română, maghiară şi germană, află aplicare permanentă imediat.

Informaţiuni la administraţia ziarului.

1—3.

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăzut cu cele mai bune mijloce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în poziţiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN ACR, ARGINT SI COLORI

REGISTRE ŞI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

CĂRŢI DE SCIINŢĂ,
LITERATURĂ ŞI DIDACTICE

BILANTURI.

STATUTE.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

FOI PERIODICE.

Couverts, in lola mărimea

BILETE DE VISITĂ

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE de HOTELURI
şi RESTAURANTE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNŢĂ
DUPĂ DORINŢĂ ŞI IN COLORI

PREŢURI-CURENTE ŞI DIVERSE

ANUNŢURI.

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Preţurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porţii Nr. 3.
vis-à-vis de Băcânia Stéua Roşie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aşedământul său de inmormentare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât şi cele mai fine, se pot căpăta cu preţuri ieftine.

Comisiune şi depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal şi imitaţiuni de metal şi de lemn de stejaru.

Depou de canuni pentru monumente şi plântici cu preţurile cele mai moderate.

Representanţa de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 şi cu 4 cal, precum şi un car funebru voadă, pentru copii, precum şi cioclii.

Comande întregi se esecută prompt şi ieftin, iar asupra ml şi transporturi de mörţi în străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

115—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fier se vinde la zaraful Dumitru Pop, la taurungaria de pe parcul Rudlof şi la Eremias Nepoşi.